

Кондратюк О. М.

кандидат економічних наук, доцент

Лукіна Г. І., Ромакер В. С.

студенти

Криворізький економічний інститут

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»

м. Кривий Ріг, Україна

ПДВ У СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ

Податкова система будь-якої країни є інструментом, який дає змогу впливати на всі сфери економічного і соціального життя країни. Але сьогодні вона є надто розгалуженою, нестабільною і потребує постійного вдосконалення. Через значну кількість суперечностей, які виникають у сучасній системі оподаткування, провести її реформування дуже складно.

Якщо розглядати податкову систему України в цілому, то податок на додану вартість заслуговує на найбільшу увагу, оскільки він є основним джерелом наповнення Державного бюджету України. Проте, в той же час ПДВ вважається одним із найбільш корумпованих податків України.

ПДВ в Україні став стабільним джерелом доходів Державного бюджету. На 30 серпня 2017 року податкові надходження до Зведеного бюджету України склали 812 543 млн. грн. Найбільша частина надходжень припадає на ПДВ – 37,3% або 302 866 млн. грн. Щодо інших податків і зборів: податок на доходи фізичних осіб склав 31,8% або 177 083 млн. грн., акцизний податок – 15,42% або 125 367 млн. грн., податок на прибуток підприємств – 8,96% або 72 857 млн. грн., місцеві податки і збори – 5,89% або 47 849 млн. грн., плата за користування надрами – 5,55% або 45 121 млн. грн., ввізне мито – 2,83% або 23 062 млн. грн. та інші податки 2,25% або 18 337 млн. грн. [1]

В порівнянні з 2016 роком Зведений бюджет зріс на 161 761 млн. грн. у 2017 році, що позитивно впливає на темпи економічного зростання.

Податком на додану вартість оподатковуються не лише суб'єкти підприємницької діяльності, але й інші юридичні і фізичні особи, що здійснюють операції з продажу товарів, робіт, послуг.

На сьогодні ПДВ застосовують понад 135 держав світу. Наявність податку є однією з обов'язкових умов вступу країн до Європейського Союзу. Ставки ПДВ дуже часто коригуються і зазнають змін залежно від макроекономічних умов.

Податок на додану вартість – це непрямий податок, який входить в ціну товарів, робіт, послуг та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець, тобто податковий агент.

Основну увагу слід приділити ставкам податку на додану вартість, оскільки саме вони є одними з причин основних суперечностей, які виникають у сучасній системі оподаткування. Згідно із законодавством ставки ПДВ устанавлюються у відсотках до бази оподаткування. Для операцій, що є об'єктом оподаткування ПДВ, застосовуються такі ставки податку:

1. 20%;
2. 7%;
3. 0%.

Ставка ПДВ складає 20 % і застосовується для всіх операцій, що є об'єктом оподаткування, крім операцій, оподаткування яких здійснюється за зниженими, нульовими ставками, або звільнених взагалі. Переважна більшість операцій з продажу товарів, робіт і послуг в Україні оподатковується ПДВ за стандартною ставкою.

7-відсоткова ставка оподаткування застосовується щодо операцій з постачання на митній території України лікарських засобів, які дозволені для виробництва і застосування в Україні та внесені до Державного реєстру лікарських засобів.

Нульова ставка полягає у звільненні платника ПДВ від нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за операціями з поставки товарів, послуг зі збереженням права такого платника податку на відшкодування податкового кредиту, набутого за операціями з придбання товарів або послуг. Вона призначена, перш за все, для оподаткування операцій платників податку з експорту товарів, тобто вивезення товарів у митному режимі експорту або реекспорту.

Аналіз інтернет-джерел показав, що в політичних та ділових колах України часто обговорюється можливість зниження ставок ПДВ та їх диференціації. Представники Державної податкової адміністрації також очікують нижчих ставок у майбутньому – загальна ставка складатиме максимум 18% та ставка ПДВ на сільськогосподарську продукцію – максимум 7-8%. Враховуючи зазначене вище, в Україні аналітики пропонують відмовитися від радикального зниження ставки ПДВ, тому що запровадження зниженої ставки ПДВ на окремі види товарів і послуг не лише загострить проблему бюджетного відшкодування, ускладнить адміністрування податку, а й дасть поштовх до розкручування ланцюгової реакції боротьби за включення до переліку пільгових і нових товарів та послуг.

Хоча на сьогодні підтримується зменшення податкових ставок і розширення бази податку, необхідно врахувати певне застереження. Декілька країн ЄС застосовують низькі ставки ПДВ, наприклад, на продукти харчування та інші товари першої необхідності, однак, досвід свідчить про те, що така диференціація є адміністративно обтяжливою, а соціальна користь від її застосування залишається дискусійним. Тому доцільно зберегти єдину ставку ПДВ на всі товари та послуги імпортного та вітчизняного виробництва, так як це полегшує адміністрування, зменшує стимули до корупції і виступає нейтральним стимулом щодо виробництва. Єдина ставка ПДВ на товари та послуги імпортного й вітчизняного виробництва також є важливою частиною дотримання положень СОТ.

Список використаної літератури

1. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/nadhodjennya-podatktiv-i-zboriv>.

Лучко М.Р.

доктор економічних наук, професор
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОНШОР ТА ВНУТРІШНІЙ ОФШОР ЯК СПОСОБИ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

*«Почім опіум для народу?»
«12 стільців», Ільф І., Петров Є.*

Варто визнати, що кількість книг, статей та іншої друкованої продукції по обліку та з оподаткування, що видані в останній час, давно вже перевершила кількість їх потенційних читачів. Більшість громадян, що ознайомилися з ними, зазвичай твердо впевнені у тому, що система оподаткування середнього та малого бізнесу в Україні, є прогресивною та має позитивний ефект на наповнення бюджетів різного рівня. Пропаганда таких ідей масово